

(S)Cool on wheels

Naar aanleiding van het artikel 'Oproep ervaring met rolstoelers in de les bewegingsonderwijs' in de *Lichamelijke Opvoeding* van april 2010, kregen we een aantal reacties. Een daarvan was van het Fonds Gehandicaptensport en dan in het bijzonder van de project-medewerker (S)Cool on Wheels. Dit is een project voor reguliere basisscholen (groep 7 en 8) dat kinderen zonder handicap bekend en vertrouwd maakt met gehandicaptensport. Een uitleg.

Door: Céline van Oosterhout

Wat is een handicap? Ben je anders dan anderen met een handicap? Leef je een ander leven? Het benaderen van gehandicapten roept bij leerlingen in het basisonderwijs regelmatig gevoelens van onwennigheid en onwetendheid op. (S)Cool on Wheels brengt hier verandering in. In dit artikel lees je over de inhoud van het project en het belang van voorlichting over gehandicaptensport in het basisonderwijs.

Wat is (S)Cool on Wheels?

(S)Cool on Wheels is een landelijk project van Fonds Gehandicaptensport, in samenwerking met Gehandicaptensport Nederland en de financiële ondersteuning van de Rabobank. Dit educatieve project richt zich op de groepen 7 en 8 van het reguliere basisonderwijs. Jaarlijks worden ruim 300 basisscholen bezocht door 30 ervaringsdeskundigen met een handicap. Zij kunnen als geen ander overbrengen hoe het is om te leven en te sporten met een handicap.

Werkwijze

(S)Cool on Wheels is een actieve, dynamische workshop waarbij basisschoolleerlingen zelf ervaren en beleven wat leven en sporten met een handicap inhoudt. Het project duurt een dagdeel en bestaat uit een theorie- en een praktijkgedeelte dat wordt verzorgd door deskundigen met een handicap. Tijdens het theorieblok (± 1,5 uur) maken de leerlingen kennis met verschillende handicaps. Vervolgens ervaren ze in het praktijkgedeelte (± 1,5 uur) hoe het is om te sporten met een handicap.

Missie

(S)Cool on Wheels maakt kinderen (met en zonder handicap) bekend en vertrouwd met het thema leven en sporten met een handicap. Daarnaast stimuleert (S)Cool on Wheels kinderen met een handicap om te gaan sporten en wordt er door middel van het project werkgelegenheid gecreëerd voor deskundigen met een handicap.

Doelstellingen

- Dankzij de voorlichting van (S)Cool on Wheels raken kinderen in het basisonderwijs bekend en vertrouwd met het thema leven en sporten met een handicap.
- (S)Cool on Wheels maakt de rol van sport als middel duidelijk om zowel fysiek, sociaal als psychologisch te (her)integreren in de maatschappij, het bevordert je zelfvertrouwen.
- (S)Cool on Wheels laat zien dat sport en bewegen leuk en gezond is voor iedereen.
- (S)Cool on Wheels helpt kinderen met een handicap om de juiste sport te kiezen en om een geschikte plek te vinden binnen een sportvereniging.
- Er wordt werkgelegenheid gecreëerd voor deskundigen met een handicap.
- (S)Cool on Wheels draagt bij aan de bekendheid rondom de gehandicaptensport in Nederland.

Inhoud theoriegedeelte

Het theoriegedeelte van (S)Cool on Wheels vindt plaats in het klaslokaal en duurt 1 à 1,5 uur.

De inhoud van het theoriegedeelte bestaat uit de volgende onderdelen:

1 Kennismaking

De lesgever (ervaringsdeskundige met een handicap) stelt zich voor aan de klas en vertelt de kinderen wat de bedoeling is van het project.

2 Een handicap: jouw beeld en beleving

De lesgever vertelt zijn persoonlijke verhaal en toetst vervolgens het beeld en de beleving van de kinderen ten aanzien van mensen met een handicap. De volgende vragen kunnen hierbij aan de orde komen.

- Ken je zelf iemand in jouw omgeving die een handicap heeft?
- Zo ja, wat is dat voor handicap en hoe ga je daarmee om?
- Hoe kijk je naar mensen met een handicap?
- Welke vormen van handicaps ken je?
- Denk je dat het dagelijks leven van iemand met een handicap er anders uitziet?
- Welke positieve en negatieve ervaringen heb je in de omgang met mensen met een handicap?

3 Soorten handicaps

In dit gedeelte krijgen de kinderen een goede omschrijving van de verschillende handicaps die er zijn:

- *Verstandelijke handicap*
 - mensen met een verstandelijke handicap hebben een aangeboren of later (voor 18^e levensjaar) optredende beperking in het intellectueel functioneren, die gepaard gaat met beperkingen in de sociale (zelf)redzaamheid.
- *Lichamelijke handicap*

Deze zijn in hoofdlijnen als volgt te verdelen:

 - Amputatie: het afzetten of verliezen van een lichaamsdeel
 - Cerebrale parese: een stoornis in de hersenen, waardoor spasticiteit en bewegingsstoornissen het gevolg zijn.

- Dwarslaesie en Spina Bifida: een onderbreking van het ruggenmerg en daarbij de zenuwbanen in het ruggenmerg. Hierdoor ontstaat uitval van de zenuwen en verlamming.
- Aangeboren afwijkingen.
- Motorische beperkingen waardoor het lichaam gehinderd wordt in handelen en bewegen bijvoorbeeld MS en spierziekten.
- *Zintuiglijke handicap*
Zintuiglijke handicaps zijn onder te verdelen in auditieve en visuele handicaps.
- *Chronische aandoening*
Er is sprake van een chronische aandoening wanneer iemand een aandoening heeft die onomkeerbaar is, zonder uitzicht op volledig herstel en met een gemiddeld lange ziekte duur.

Dit gedeelte in de les wordt ondersteund door een filmpje, waarin portretten te zien zijn van mensen met verschillende handicaps in hun dagelijks leven. Deze beelden geven directe aanleiding om met de kinderen verder te praten over hoe mensen met een handicap omgaan met bepaalde situaties. Uitgaan van de mogelijkheden en kansen staat hierbij centraal.

Sport en Bewegen

In dit gedeelte leren de kinderen hoe belangrijk het is om te sporten en te bewegen voor mensen met een handicap. Daarnaast leren zij welke mogelijkheden er zijn op dit gebied. Sporten en bewegen is voor iedereen, met of zonder handicap, een leuke vrijetijdsoptie, goed voor de gezondheid, een manier om sociale contacten te vergroten en een perfecte manier om de zelfwaardering en zelfstandigheid te vergroten. Voor veel mensen met een handicap is sporten en bewegen dé manier om beter om te leren gaan met de barrières in het dagelijks leven.

De vragen die hierbij aan de orde kunnen komen zijn:

- op welke niveaus kunnen mensen met een handicap sporten? (recreatief, wedstrijd sport, topsport)
- ken je een sporter met een handicap?
- welke speciale sporten zijn er voor mensen met een handicap? (bijvoorbeeld goalball en sledgehockey).

Ook dit gedeelte wordt ondersteund met beeldfragmenten van verschillende sporten.

Inhoud praktijkgedeelte

Het praktijkgedeelte vindt plaats in de gymzaal en duurt ongeveer vijf kwartier à 1,5 uur. De kinderen gaan hierin zelf ervaren hoe het is om te bewegen en te sporten met een handicap. De (S)Cool on Wheels docent heeft hiervoor tien sportrolstoelen, één goalball en tien blinddoeken beschikbaar. Voor de invulling van de les zijn verschillende varianten mogelijk, afhankelijk van de specialiteit en de deskundigheid van de lesgever.

Hieronder volgende enkele mogelijkheden.

- Het ervaren en het rijden in een rolstoel
De kinderen rijden een parcours met verschillende hindernissen bijvoorbeeld een slalom, tussen twee paaltjes door, over een touw rijden en over een matje rijden. De kinderen werken in tweetallen zodat zij elkaar kunnen helpen.

- Dribbelen vanuit de rolstoel en schieten op de basket. Kinderen zonder rolstoel kunnen hen daarbij aanspelen.
- Estafette rolstoelrijden.
- Met blinddoeken: één voor één wandelen de kinderen met een blinddoek naar de overkant. Je wandelt met je handen naar voren. De begeleider houdt hen tegen aan de overkant. Moeilijker is om geblinddoekt te rennen naar de overkant.

- Met een goalball en blinddoeken: de kinderen zitten of staan in een kring en hebben de blinddoek om. De bal wordt van de ene naar de andere gerold.
- Goalball: de kinderen spelen drie tegen drie het spel goalball. Belangrijk bij deze spelvormen is dat het stil is in de zaal, zodat de kinderen zich goed kunnen concentreren op het geluid van de bal.
- Zitvolleybal: de kinderen spelen in tweetallen naar elkaar toe.

- Afsluiting met een partijtje rolstoelbasketbal.

Ervaringen uit de praktijk.

- Annemarie Hoornsman, directrice Theresiaschool Bilthoven: "In onze ogen is (S)Cool on Wheels meer dan het promoten van sport voor mensen met een beperking. Het heeft enorm bijgedragen aan de acceptatie van mensen met een handicap, en daar heeft natuurlijk het theoretische gedeelte een belangrijke rol in gespeeld.
- Het is leuk om kinderen ook iets te laten doen en ervaren, daarmee blijft de boodschap veel beter hangen. Volgend jaar verwachten wij een leerling in groep 5

met een spierziekte. Bij het kennismaken van deze leerling met de school merkten wij direct de impact van (S)Cool on Wheels, de kinderen spraken vrijuit met haar en namen haar direct op als klasgenoot. Wij zijn ervan overtuigd dat zonder (S)Cool on Wheels de ontvangst van deze leerling heel wat gereserveerder zou verlopen..."

Chaimae (11 jaar): "Ik vond het erg leuk. Ook om te weten hoe het is in een rolstoel. En dat het niet zielig is om in een rolstoel te zitten, maar dat je ook plezier kunt hebben."

Meer informatie?

Wil je meer weten over (S)Cool on Wheels of een project bij jou op school aanvragen?

Kijk op www.scool-on-wheels.nl of mail naar Céline van Oosterhout.

Céline van Oosterhout is projectmedewerker (S)Cool on Wheels bij het Fonds gehandicaptensport.

Foto's: Irene Vijfwinkel (Pentagram Cherry)

Fonds Gehandicaptensport

Voor mensen met een handicap is in het dagelijks leven vaak een extra inspanning vereist om dezelfde dingen te kunnen doen als valide mensen. Sport kan gehandicapte mensen juist die extra kracht en behendigheid geven die zij nodig hebben. Regelmatig sporten helpt mensen met een handicap fit te blijven, zodat zij net als ieder ander kunnen functioneren in de maatschappij.

Fonds Gehandicaptensport is een fonds dat zich inzet om sport voor alle gehandicapten ook daadwerkelijk mogelijk te maken en om sportmogelijkheden kwalitatief en kwantitatief te verbeteren. Om te kunnen sporten zijn namelijk vaak kostbare, aangepaste faciliteiten of extra begeleiding nodig. Jaarlijks stelt het Fonds subsidies beschikbaar aan sportorganisaties voor de aanschaf van bijvoorbeeld speciaal sport- en spelmateriaal, de financiering van sportevenementen en de realisering van specifieke bouwtechnische aanpassingen aan sportaccommodaties. Het Fonds is geheel afhankelijk van particuliere en zakelijke donaties.

Correspondentie:

c.van.oosterhout@fondsgehandicaptensport.nl

ADVERTENTE

**Onze nieuwe catalogus
in SEPTEMBER
...nú te bestellen!**

Schelde Sports
Superior by Design

Vraag de nieuwe catalogus
nu alvast aan via
info@scheldesports.nl

www.scheldesports.nl